

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Bavikhove Vrijetijdscentrum

Harelbeke, West-Vlaanderen

2024B280

NOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Ruben Vergauwe

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	i
INLEIDING	ii
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	1
1.1 Administratieve gegevens	1
1.2 Synthese	2
1.3 Gemotiveerd advies	4
BIBLIOGRAFIE	5
BIJLAGE	6

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de hermeandering van de Hazebeek in Bavikhove, Harelbeke, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 13.520 m².

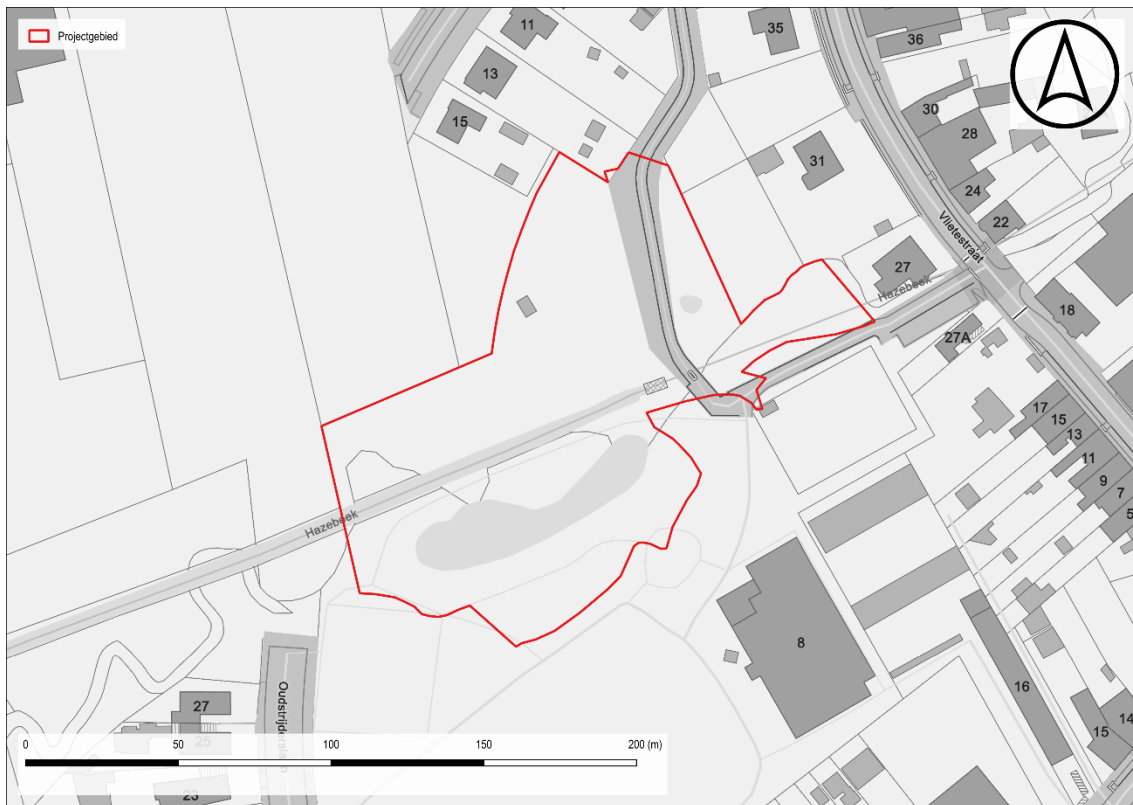
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan grotendeels in een zone bestemd als parkgebieden, deels in een zone bestemd als woongebied en deels in een zone bestemd als gebieden voor dagrecreatie. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. De archeologienota werd opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt (De Baene, Willaert 2023, Van Goidsenhoven 2023). Op basis van de archeologienota werd een advies geformuleerd naar uitgesteld vooronderzoek.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om dit uitgesteld vooronderzoek uit te voeren in de eerste plaats door middel van een landschappelijk bodemonderzoek met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024B280	
ONDERZOEKSFASE	landschappelijk bodemonderzoek	
BEGINDATUM ONDERZOEKSFASE	21/02/2024	
EINDDATUM ONDERZOEKSFASE	9/04/2024	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 75226	Y ₁ : 174413
	X ₂ : 75463	Y ₂ : 174582
KADASTER [Harelbeke]	Afdeling 4	Sectie B
	530A, 113N7	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

1.2 Synthese

De initiatiefnemer plant de hermeandering van de Hazebeek, alsook omgevingsaanleg in Bavikhove, Harelbeke, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 13.520 m². Over quasi het volledige projectgebied zullen bodemingrepen plaatsvinden. Het overgrote deel van de bodemingrepen beperkt zich tot de eerste 30 cm-mv. Ter hoogte van de gewijzigde loop alsook een aansluitende bufferzone wordt een diepere bodemingreep voorzien over een oppervlakte van ca. 1600 m².

Het overgrote deel van het projectgebied valt samen met het alluvium van de Hazebeek. Het meest noordelijk terreindeel situeert zich op het Weichseliaan terras van voornoemde beek. De bodemkaart geeft binnen de zone van het alluvium een hydromorfe bodem weer, het noordelijk terreindeel wordt gekarteerd als droge lichte zandleembodem. De zone langsheen de Hazebeek moet in het verleden een zekere aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op jager-verzamelaars in de regio die de valleien uitkozen om er specifieke activiteiten uit te voeren zoals visvangst. Voor de eerste sedentaire gemeenschappen was de zone langsheen de Hazebeek vermoedelijk te nat voor permanente bewoning of bewerking. De iets hoger gelegen drogere zones aan de rand van het alluvium moeten daarentegen aantrekkelijk geweest zijn.

Dit wordt bevestigd door een onderzoekscampagne die recent werd uitgevoerd langs de oostzijde van het projectgebied. In kader van de realisatie van een nieuw pad werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Op een diepte van 60 cm-mv werd een mogelijk bewaard steentijdniveau aangetroffen. Tijdens het verkennend archeologisch

booronderzoek werden geen vondsten, noch lithische artefacten noch ecofacten, aangetroffen in het residu van de genomen stalen, die wijzen op de aanwezigheid van een steentijd artefactensite. Tot slot werd een noord-zuid georiënteerde proefsleuf aangelegd. In de drogere zone in het noordelijk terreindeel werden enkele kuilen geattesteerd die kunnen gedateerd worden in de volle / late middeleeuwen. In het zuidelijk terreindeel werd recente verstoring vastgesteld die vermoedelijk in verband kan gebracht worden met het rechte trekken van de beek in de jaren '70 of '80. Volgens lokale bewoners zou deze zone ook gebruikt zijn als stortplaats.

Op de historisch-cartografische bronnen is te zien dat de zone langs de Hazebeek gekarteerd wordt als meersgebied. Het meest noordelijk deel van het projectgebied staat gekarteerd als akker. De sequentie orthofoto's toont aan dat de Hazebeek in 1971 nog een meanderend verloop kende. In de jaren '70 of '80 is in het zuidelijk terreindeel een poel uitgegraven. De gewonnen grond werd vermoedelijk gebruikt bij de opvulling en rechte trekking van de Hazebeek binnen de projectgrenzen. Recent is langs de oostzijde van het plangebied een pad gerealiseerd. De hoger gelegen terreinen in het noorden van het projectgebied blijken geschikt voor agrarische doeleinden en waren tot recent in gebruik als akker. De hydromorfe bodems langs de Hazebeek zijn met bomen begroeid.

Concreet kan gesteld worden dat er ter hoogte van het projectgebied een verwachting is voor sporen vanaf de steentijd. Op basis van een recent LBO kon aangetoond worden dat het archeologisch niveau zich situeert op een hoogteligging van ca. 60 cm-mv. In het noordelijk deel van het projectgebied situeerde het archeologisch niveau zich op een diepte van ca. 40 cm-mv. Het merendeel van de geplande bodemingrepen gaat tot maximum 30 cm-mv en interfereert dus niet met dit niveau. In het noordelijk deel van het projectgebied, waar de verwachting het hoogst is, zullen geen bodemingrepen plaatsvinden met uitzondering van een talud in ophoging en het planten van een aantal bomen. De teelaarde wordt niet verwijderd.

De zone waar wél diepere bodemingrepen worden voorzien situeert zich integraal ter hoogte van het alluvium van de Heulebeek. Zowel bodemkundige als historische bronnen wijzen op een terrein dat te nat was voor permanente bewoning of bewerking. Er is in deze zone dus geen verwachting voor bodemsporen. Voor wat betreft de steentijd is er in deze zone wel een zekere verwachting voor het aantreffen van artefactenconcentraties die mogelijk bewaard kunnen zijn in een dieper liggende stabilisatiehorizont. De meest geschikte onderzoeksmethode m.b.t. deze verwachting bestaat uit een landschappelijk bodemonderzoek om de bodemopbouw en bewaringscondities te evalueren. Mocht plaatselijk een stabilisatieniveau bewaard zijn dan dient dit bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken.

Hoewel op basis van de landschappelijke factoren en de gekende waarden ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan kan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed blijkt uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek dat het bodemarchief in het projectgebied vlakdekkend diep is verstoord, tussen minstens ca. 120 cm en maximaal 150 diep. Het potentieel tot nuttige archeologische kenniswinst in dit gebied wordt zeer laag ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Op basis van de interpretaties uit het landschappelijk bodemonderzoek wordt het potentieel voor nuttige kennisvermeerdering door verder archeologisch vooronderzoek geëvalueerd. Hieruit blijkt dat gezien de vlakdekkende en lokaal diepe verstoring van de bodem het potentieel voor verder onderzoek naar zowel steentijd vondstenconcentraties als archeologische sporenconcentraties zeer laag wordt ingeschat. **Als gevolg wordt geen verder onderzoek geadviseerd en wordt het projectgebied vrijgegeven.**

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

De Baene, M., Willaert, A. (2023) *Archeologienota Bavikhove Hermeandering Hazebeek (Harelbeke, West-Vlaanderen)*, Deel 1: Verslag van Resultaten, Sint-Michiels.

Van Goidsenhoven, W. (2023) *Archeologienota Bavikhove Hermeandering Hazebeek (Harelbeke, West-Vlaanderen)*, Deel 2: Programma van Maatregelen, Sint-Michiels.

KAARTMATERIAAL

/

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	2
--	---

